

Ljubomir. Vi ste že pravi „gvišno.“ — Prizanesite mu za zdaj pa ite k njemu na „bal“, pust je tako, zato obesimo za danes politiko na klin! Dobro „unterholtingo“ tedaj g. Drazgalec!

Dopisi.

Iz Ponkve. Na dan sv. Valentina t. j. 14. svečana, ko je bil tukaj sejem, je neka že precej priletna žena, vdova, grede po noči domu, padla v neko jamo na glavo. Jama je bila pripravljena, da bi se spomladi zasadilo kako drevo v njo in je bila na zemljišču našega grajšaka Gutenthala.

Reveca je bila sama in si zato ni mogla pomagati iz jame in je storila smrt v nji. Našli so jo še le drugi dan okoli 9. ure. Škoda, da je tako naglo in žalostno smrt storila, ker bila je dobra mati in pridna gospodinja, in zato marsikteri žaluje po nji. Ker pa je tako rekoč v zemlji smrt našla, ji naj bo ona lahka.

Kmet iz okolice.

Iz Ivanec 13. svečana t. l. Ker se nikdo ne oglasi iz naše okolice, moram jaz oznaniti strašno hudodelstvo, katero se je zgodilo v občini logetinski. Dne 12. grudna rečnega leta, pride namreč k meni moj sosed in se mi pritoži, da potrebuje denar, ker mora plačati dačo in me prosi, naj kupim od njega polovnjak vina, smilil se mi je, in zato sem mu rekel, da hočem vino kupiti, samo bi ga prej rad skušil, da zvem, koliko je vredno. Sosedu je bilo celo to prav, in zato se podava na pot v njegov vinograd. Pa kaj najdeva tamo: duri so bile vse odprte in v hiši je bilo strašno vse razdjano. Hudodelci so namreč po noči podkopali kuhinjo in tako prišli v hišo. Ko prideva v sobo, najdeva strašno prikazen, okolo 70 let stara vincerica je ležala mrtva na obrazu in na peči, in kar je naju še bolj strašilo, bila je celo gola; hudobneži so jo namreč slekli, potem ko so jo umorili.

Ta hudobija se je, kakor je zapovedano, oznanila gospodski, in mi četirje, ki smo najprej prišli k hiši in vse to prvi videli, smo bili poklicani kot pričé k sodnji v Gornjoradgonu; in zdaj poslušajte, dragi sobrati Slovenci krivico, ktera se nam je pri sodnji godila. Med nami štirimi pričé sem namreč samo jaz neke besede nemški zastopil, drugi trije pa nobene ne. Uradovanje se začne in sicer samo nemško, in čeravno smo trdili, da ne zastopimo nemških vprašanj in prosili uradnika, naj slovenski uraduje, vendar tega ni hotel, temuč na vse naše prošnje vsikdar rekel; „No, so viel werdens schon können.“ Odgovarjali smo zato, kolikor je bilo mogoče, ali prav ali ne prav, sami ne vemo, in zato, ker ne vemo, kar smo odgovarjali, nam to največ lase beli, da smo mogli prisegnoti, da smo resnico govorili.

Tako ravnajo z nami strašni nemškutarski uradniki, ktere mi plačujemo s težko zasluženimi denarji in v naši slovenski deželi, in kar je še več, pri tisočkrat objubljeni ravnopravnosti vseh jezikov v uradih! Ali je to prav, ali je to ravnopravnost! ali mi ne plačujemo naših dač kakor drugi narodi v našem cesarstvu!! Kako dolgo bo še to trajalo?!
Andrej Šturm, gostilničar.

Zgodovinski spomini.

(Priobčuje J. M.)

3.

Vstanovitev slovenskih vojvodov na Koroškem in slovenski jezik.

Opat Janez Vetrinjski, ki je živel od 1280—1340, tedaj za časov, ko je Koroško slovensko vojvodstvo, prišlo na Habsburško rodovino, nam ustanovitev slovenskega vojvoda tako-le popisuje: „Prvega septembra 1286 je bil Majnrad Tirolski po starodavni šegi slovesuo na vojvodski sedež povzdignjen. Je namreč na znožju karnske gore (sub monte Carinthiano) blizu cerkve sv. Petra kamen, na kterega se svoboden kmet posadi, ki ima ta častni posel v rodovini podedovan. Z jedno roko drži marogastega bika, in z drugo kobilu jednake barve. V sivem rasu in kmečkih črevljih čaka ne dalječ deželni knez z deželno zastavo, obdan od zlahtnikov in vitezov. Med njimi je grof Goriški kot deželni

poslopnik in grof Tirolski kot deželni grof in drugi grofi, vsi v največem krasu.

Ko se vojvoda opirajoč na palico, kmetu na kamenem sedežu približa, praša kmet v slovenskem jeziku: „Kdo je ta, ki tako prihaja?“ Okoli sedeči odgovoré: „Deželni knez.“ Na to poprašuje kmet nadalje: „Ali je pravičen sodnik, kteremu je blagor domovine pri srcu?“ — „Ali je svoboden?“ „Ali je prijatelj in branitelj prave vere?“ Vsi mu odgovoré: „Je in bode.“ „Ali po kateri pravici“, nadaljuje kmet, me more z mojega sedeža spraviti?“ Vsi mu odgovoré: „Dobiš 60 beličev, marogastega bika, konja in obleko, ki jo ima knez in svobodno stori tvojo hišo vsega davka.“

Zdaj udari kmet kneza raklo na lice in ga opominjač naj bode pravičen sodnik, odstopi z sedeža in vzame oboje živinčet z seboj. Potem stopi knez na prosti kamen, potegnemeč, ga zavihti na vse štiri strani sveta, glasno obljubuje vsem biti pravičen sodnik po dolžnosti in pravici.

S tem obredom je tudi še šega navadna, da se knez iz kmečkega klobuka napije.

Sicer pa je vsakemu, kateri ga pred cesarja na odgovor zove, dolžen le v slovenskem jeziku odgovarjati.

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je generala Rodič-a, ki je bil iz mnogih strani napaden zaradi pomirjenja Dalmatincev in na Dunaj pozvan, prav prijazno sprejel.

Ministerstvo se hoče spet pobotovati, in zato je na Dunaj poklicalo barona Koller-ja in dva zastopnika češkega naroda, namreč dr. Riger-ja in dr. Sladkovski-ga na pogovor. Koller je gotovo šel na Dunaj, ali gresta tudi narodna zastopnika je zlo dvomljivo, ker česki listi pravijo, da s tem ministerstvom poravnaje ni mogoče. — Čita se tudi v mnogih časnikih, da je „globoko segajoči razpor med našim ministerstvom in Beustom“ in sicer zato, ker se vedno vtika v notrajne zadeve. Na Dunaju so se te dni tudi posvetovali tudi ministri Andraš, Lonyay, Brestel in Giskra pod cesarjevem prvoscedstvom zastran vojaške granice posebno zastran tega, ali bi plačevali Ogri k splošnim vladnim stroškom več, če dobijo granico in pravice. Da je spet obveljal ogerski nasvet se ve. — Ogri tedaj vsikdar zmagajo!

Ministerstvo policije se je s cesarjevo naredbo zedinilo z notrajnim ministerstvom, in Giskra ima zdaj oboje ministerstvo.

V dunajskem državnem zboru se je sklenola nova postava pisemske tajnosti. Po tej postavi zadene uradnika ali uradnega služabnika ali tudi vsako drugo osebo, ki je v javni službi, ječa do šest mesecev, ako je pisemsko tajnost nalašč v svojem uradnem poslu oskrnil, in če je to storila neuradna oseba, mora plačati 500 gold. globe ali pa pride 3 mesece v ječo. §. 2 te postave tudi določuje, kedaj se smejo pisma uradno pograbit in odvzeti. To se ne sme nikdar zgoditi iz policijskih nagibov, in je le tedaj dopuščeno, ako je konfiskacija sodnik sklenol in zaukazal in tudi razloge povedal.

V odseku državne zbornice je Giskra že drugoč zagotavljal, da vlada hoče le nekoliko privoliti Poljakom. Drugi njegovi prijatelji pa so zatrjavali, da se bodo te koncesije dale samo Poljakom, drugim narodom pa ne.

Ogerski državni zbor je sklenol, da se sme sodnijsko postopati proti srbskemu poslancu Dr. Miletiču zaradi „pregrebe“, da je v svojem časniku „Zastava“ o hrvaškem deželnem zboru zaničljivo in grdo pisal.

V Pragi je pretekli teden bila končana pravda zaradi velezdaje, ktere je bilo obtoženih šest mladih ljudi. Toženi V. Kerber 20 let star, ki je bil obtožen, da je spomlad znano petardo pred policijskim poslopjem zažgal, da je skrivno politično društvo proti avstrijskim namenom snoval, na skrivnem časopis „Blanik“ naročnike nabiral, skušal denar ponarejati itd., je obsojen na 10 let v ječo. Izmed drugih, ki so bili obtoženi, da so mu pri tem pomagali, je eden obsojen na 6 let, eden pa na sedem mesecev v ječo. Trije so spoznani za nedolžne. Sodba je bila skrivna.

V Bavarskem je ministerska kriza že tudi končana; kralj je moral vendar le svojega ljubljenca grofa Hohenlohe odpustiti. Drugi ministri so ostali.

Iz Berlina se piše, da je tamo pruski kralj odprl

14. t. m. severonemški državni zbor s prestolnim govorom v katerem je posebno povdarjal, da bode njegova skrb zvezo in sporazumljenje z južno nemčijo varovati in pospeševati. Prusija tedaj vendar hoče Nemčijo zediniti.

Iz Francoske se pišejo zastran zadnjega uličnega nemira v Parizu te-le zanimive stvari: Pravi se, da je cesar Napoleon navlaš dal napraviti ta nemir, da so obšemani policisti delali barikade na ulicah in obropali orožnico in sicer vse samo zato, da bi se na ta način lože rešil parlamentarnega ministerstva, katero mu je bilo zelo napoti in dalje zato, da bi spet postal bolj popularen pri posestnikih, in tako stal kot rešitelj ljudstva pred celim svetom. Ob enem je hotel vabiti nezadovoljneže na ulični boj, da bi jih tako lože pograbil in odstranil; tako si je spet nekoliko vtrdil prestol, kateri se je že zelo majal. S tem še vendar ni stvar končana, ker v parlamentu še zmirom sedijo možje katerih poguma s tim ni vničil in kateri so z vlado zelo nezadovoljni, kar je poslanec Ferry ministru Ollivier-u v parlamentu očitno rekel in da zamore samo prava svoboda spet vse poravnati ne pa hinavska, katero vlada daje. Da Napoleon takih besed ni rad čul, ki so bile izrečene pred celim svetom, ni treba praviti in če bi bil mogel, bi Ferry-ja gotovo precej poslal v Kayeno. Zarota proti življenju Napoleona je tudi samo izmišljena. Pa zadnja zarota cesarja Napoleona je spet korak dalje do konca cesarske vlade ne samo na Francoskem, temuč za vsako državo, ktera ne da prave svobode ljudstvu.

Dalje se piše iz Pariza, da se minister zunanjih zadev grof Daru zdaj mnogokrat in prav dolgo pogovarja z ruskim poslancom Stakelberg-om, in tudi cesar sam se je z njim 14. t. m. dolgo pogovarjal, kar pruskim državnikom zelo po glavi hodi.

V Španiji so privrženci Don Karlos-a spet začeli rogoviliti.

Turk je proti Rusiji izrekel, da ne bo napal Črnogore, čeravno je skupcil mnogo vojakov na njeno mejo. — Zakaj pa je tedaj to storil?

Novičar.

(Rusko ministerstvo uka) je sklenolo privabiti mlade avstrijske Slovane, posebno filologe, na ruske gimnazije za profesorje, ker jim tamo na novih gimnazijah profesorjev manjka, in je dalje odločilo, da se za izobraženje takih, vsako leto naj izda 25000 rubljev.

(Slovenski pismeni jezik, kakor si ga nemškutarji mislijo.) Nek prijatelj „Slov. Naroda“ piše v ta list iz dolnjega Štajarja tako-le: „Poslušal sem enkrat nekega odvetnika, znanega zagriženega nasprotnika slovenskega jezika, kako se je razgovarjal s kmetom, ki ga je prosil za hitrejo izpeljavo neke tožbe. Odvetnik je govoril: „Vi pavri mislite, da je tožati tako kakor krompir jesti, no si ne bote berehnovali, koliko cajta se nuca, pred ko se ena tožba avsfira; jaz moram najprej gegnarja tožiti, zastopite, zdaj spiše gerihht taksacengo — zastopite, pri taksacengi če se iz gegnarjem zglihava, napravima gerihhtlih vergljah, če ne, pride na urtel; mislite, da zdaj že imama denarje . . . o to se vi . . . o to se vi . . . irate, zdaj še le pride intabulirenga, abšacenga, feilbitenga; mislite, da že imama denarje? Ja morgen! Zdaj še mora biti likvidirenga pa majstbotfrtajlenga; pa še zna kdo rekurirati, če ne — ta cajt so še le denarji, če je erstejer kos plačati, če pa ne, je drugoč fajlbitenga.“ Kmetič je odvetnika debelo gledal, in kakor sem videl, je iz dolgega govora le to razumel, da bo moral še dosti krompirja pojesti, prej ko bo denar dobil. — Žalostno je res to, ali resnično.

(Ljubljana) ima zdaj po najnovejšem štenju 23.032 stanovnikov, tedaj 2285 več kakor leta 1857.

(Profesor in dvorni svetovalec dr. Ungar) sloveč natoroznanec je pretekli teden v Gradcu naglo umrl. Našli so ga namreč mrtvega v postelji. Ker je denarna ormara zraven postelje bila odprta in poleg nje vse krvavo, se je razglasilo, da je bil umorjen; sodnijska preiskava je vendar izrekla, da ni umorjen.

(G. kaplan Koprivnikar), ki se je pritožil pri viši deželni sodnji v Gradcu zastran prve rzsodbe, po kateri bi moral dva meseca v zapor, je od te sodnije obsojen na četriri mesece zapora.

(Dunajski stavci in pomočniki v tiskarnicah) so napravili „štrike“ t. j. so se odpovedali tako dolgo vsakega dela, dokler se jim ne bo zboljšala plača; vsled tega dunajski časniki skorej ne morejo izhajati. Vse to je že sad nove ere in bo še več enakega.

(V Trstu) se je osnovalo neko hvalevredno društvo, kterega naloga je, da hoče zdatno podpirati Dalmatince, ktere je v zadnjem boju doletela nesreča.

(Strašna nesreča.) V neki vasi blizo mesta Kremelice (Schrems) je izišel pred kratkim ogenj, ki je tako hitro pograbil vsa poslopja, da je vse zgorelo, kar je bilo v njih; hišni gospodar, njegova žena, njegov brat, dva sina, dve hčeri, jedna dekla in jeden hlapec, tedaj devet oseb je dosegla strašna smrt v ognju. Najžalostnejše pa je še to, da se pripoveduje, da je bil hram nalašč užgan od nekih potepuhov, kterim gospodar ni dovolil tamo prenočevati. — Kaj bi zaslužili taki potepuhi, če je to res?

(G. okrajnemu glavarju Vratiču) je tudi srenja št. jurškega trga na Štajarskem poslala prav lepo zaupnico.

(Novi deželni poglavarji.) Pravi se, da je minister Giskra predložil te-le deželne poglavarje: Za Spodnjo-Avstrijsko državnega poslanca Czedik-a, kot za ravnatelja deželnega namestništva mesto sedajnega Weberja; za deželnega poglavarja v Zgornji-Avstrijski, dr. Gross-a; za Moravsko dr. Sturm-a, in za Štajarsko dr. Franka (Zdaj se spet čuje, da bode Gödel deželni poglavar v Štajarski); za Galicijo še celo ni nič odločeno in se bode še čakalo, dokler se ne bode napravila pogodba s Polaki, in če bi se to zgodilo, bo grof Potokki deželni poglavar v Galiciji, ker on se najbolj trudi napraviti spravo med Polaki in vlado.

Letni in živinski sejmi na spodnjem Štajarskem od 1. do 7. marca 1870.

Sejmi brez zvezdice so letni in kupčijski, z jedno zvezdico zaznamnjani (*) so živinski, s zvezdicama (**) so pa letni in živinski.)

1. marca. Pri sv. Golu**; na Planini** v okraju Kozjem.
3. marca. v Vranskem**; v Oplotnici** v okraju konjickem pri filialni cerkvi sv. Barbore.
5. marca. v Vuzečicah** v okraju Marenbeškem.
7. marca. pri sv. Petru v okraju Kozjem (ta sejm je pri filialni cerkvi Maria na sveti gori.

Listnica vredništva.

G. P. J. pri Negovi Hvala za spis, obljubljeno bomo gotovo storili. — G. F. J. pri št. Lorenca v pušavi. Poslane snopiče smo prijeli, vse v redu, lepa hvala! — G. St. v Ormužu. Pismo smo izročili. Odgovora pa še nismo dobili.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptaju	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	š.
Pšenice vagan (drevenka)	4	20	4	55	5	—	4	20
Rži	2	75	2	85	3	35	2	80
Ječmena	2	70	0	00	3	60	0	—
Ovsa	1	85	2	10	2	50	2	—
Turčice (koruze) vagan	2	75	2	90	2	90	2	50
Ajde	2	60	2	80	2	80	2	20
Prosa	2	60	2	80	3	50	2	70
Krompirja	1	50	1	25	1	20	1	10
Govedine funt	—	19	—	25	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10	—	10	50	9	—	12	—
" 18"	—	—	6	20	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	0	00	6	70	8	50
" 18"	—	—	0	00	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	55	—	60
" " mehkega "	—	50	—	50	—	50	—	50
Sena cent	2	10	1	90	1	40	2	—
Slame cent v šopah	1	40	1	30	0	85	1	10
" " za steljo	1	10	0	90	0	65	—	70
Slanine (špeha) cent	38	—	27	00	40	—	28	—
Jajec četiri za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 84 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.35.

Narodno drž. posojilo 71.80.

Loterijske srečke.

V Trstu 19. februarja 1870: **69 41 10 54 72**

Prihodno srečkanje je 5. ma. ca 1870.